Uitvoeringsagenda Toekomstperspectief Recreatie en Toerisme gemeente Arnhem

Colofon

©Bureau voor Ruimte & Vrije Tijd, september 2025

Opdrachtgever Gemeente Arnhem
Mevr. A. (Anoek) Petit

Auteurs Bureau voor Ruimte & Vrije Tijd
Mevr. E. (Ellen) Ruiter
Mevr. A. (Annemiek) Riefel
Mevr. R. (Rozemarijn) Pool
Mevr. F (Fleur) Brinkmann

Foto's: Visit Arnhem Nijmegen en gemeente Arnhem

Inhoudsopgave

Uitvoeringsagenda 2026 - 2031 4
Speerpunt 1 Ruimte voor recreatie 5
Speerpunt 2 Routes en recreatieve verbindingen 6
Speerpunt 3 Verblijfsrecreatie 8
Speerpunt 4 Ontwikkeling van het vrijetijdsaanbod 9
Speerpunt 5 Zichtbaarheid en positionering 11

Uitvoeringsagenda 2026 - 2031

Deze uitvoeringsagenda hoort bij het Toekomstperspectief Recreatie en Toerisme van de gemeente Arnhem en kent een looptijd van vijf jaar. Het is niet een statisch maar een levend document. Om de gezamenlijke ambitie en doelen uit het toekomstperspectief te realiseren is inzet op concrete acties noodzakelijk. De komende jaren staat ons veel te wachten. Arnhem groeit als stad en onder andere door vergrijzing en meer vrije tijd zullen de vrijetijdsactiviteiten en vakanties toenemen. Dit merken we, zelfs als we er niet actief op inzetten. We hebben voldoende ruimte voor recreatie en toerisme nodig om in de groeiende vraag te voorzien en de voordelen van de vrijetijdssector te benutten voor onze welvaart, gezondheid, lokale economie en leefbaarheid. Met goede coördinatie, voldoende capaciteit, mandaat en middelen kunnen we de vrijetijdssector versterken – in samenhang met andere sectoren – ten gunste van deze positieve effecten.

Acties en legenda

Op de volgende pagina's volgen de acties die horen bij de speerpunten uit het toekomstperspectief. De acties geven antwoord op de vraag; wat gaan we concreet doen de komende jaren? Per jaar bepalen we waar we ons op gaan focussen en zullen we met uitvoeringspartners dit verder aanscherpen en doorontwikkelen. De verschillende onderdelen uit de tabellen betekenen het volgende:

- **Trekker:** wie neemt het voortouw bij deze actie.
- **Betrokkenen:** andere betrokkenen bij deze actie.
- **Planning:** per actie hebben we een planning aangegeven.
  - Kort: acties die starten binnen 1 tot 2 jaar.
  - Middellang: acties die starten binnen 2 tot 4 jaar.
  - Lang: acties die starten binnen 4 tot 5 jaar.

Aandachtspunten

De structurele financiële afspraken met onze samenwerkingspartners, zoals Citymarketing Arnhem, Platform Binnenstad Arnhem en Visit Arnhem Nijmegen zijn geen onderdeel van deze uitvoeringsagenda. Een aantal acties richt zich op productontwikkeling. Daarbij is het belangrijk om ook oog te hebben voor de beheer- en onderhoudskosten én de benodigde tijdsinvestering. In de praktijk krijgt dit aspect bij de start vaak onvoldoende aandacht. De structurele kosten voor beheer en onderhoud zijn in deze uitvoeringsagenda niet meegenomen.

Speerpunt 1 Ruimte voor recreatie

Tabel 1.1 Acties bij speerpunt 1 Ruimte voor recreatie

Planning	Actie	Trekker	Betrokkenen
Kort	We stellen een **kader op met richtlijnen en spelregels voor het integreren van recreatieruimte** in gebiedsprocessen. Dit zorgt ervoor dat vanaf de start van een gebiedsproces wordt nagedacht over hoe zowel inwoners als bezoekers er kunnen recreëren. We stellen een referentienorm op voor recreatieruimte zodat deze als input in de Arnhemse Ruimtebalans en bij stedelijke ontwikkeling kan worden toegepast. Daarnaast ontwikkelen we vanuit de Omgevingsvisie een kwaliteitskader voor verdichting, waarbij elke ontwikkeling moet bijdragen aan een betere ruimtelijke kwaliteit en omgevingskwaliteit. Deze kaders verbinden we, zodat recreatie structureel wordt meegenomen in de ontwikkeling van de stad. We sluiten ook aan bij gebiedsontwikkelingsprocessen om de belangen van de recreant en toerist te behartigen. Dit vraagt om goede afstemming binnen de gemeentelijke organisatie en prioritering om uitdagingen integraal op te pakken.	Gemeente	Gemeente, bedrijfsleven, organisaties en belangenbehartigers
Kort	We gaan **toegankelijk en beleefbaar groen** verankeren in vergunningsverlening bij nieuwe initiatieven. Wij onderzoeken wat hiervoor nodig is.	Gemeente	Gemeente
Middel-lang	We gaan met de partners in de stad inventariseren op welke plekken in Arnhem **recreatie op een slimme manier kan worden gekoppeld** aan andere functies en wat daarvoor nodig is, zoals sport, industrie, wonen en waterbeheer. Voorbeelden waaraan kan worden gedacht zijn; sportterreinen, Rivierklimaatpark IJsselpoort, vernieuwing Stationsgebied Arnhem-Zuid, ontwikkelingen Meinerswijk en Arnhems Buiten	Gemeente	Ondernemers, gemeente, lokale instellingen
Middel-lang	We ontwikkelen een **kansenkaart** die per wijk of gebied binnen de gemeente Arnhem de mogelijkheden voor toeristisch-recreatieve voorzieningen in beeld brengt. De kaart laat zien waar ruimte is voor recreatie (eigenstandig of meervoudig ruimtegebruik) en welke vormen daar passend zijn; van intensieve tot meer extensieve recreatie. Daarbij sluit de kaart aan op bestaande plannen en zoneringen, zoals de recreatiezonering op de Veluwe.	Gemeente	In afstemming met: inwoners, bedrijfsleven en organisaties
Kort / middel-lang / lang	**Lobby: gesprek met projectontwikkelaars.** We gaan in gesprek met projectontwikkelaars om het belang van voldoende recreatieruimte te benadrukken. Daarbij maken we duidelijk hoe recreatie en toerisme bijdragen aan een aantrekkelijke leefomgeving. We bespreken de uitdagingen en denken actief mee over oplossingen. Zo gaan we onder meer in gesprek met KondorWessels, ontwikkelaar van de woonwijk bij Meinerswijk, over mogelijkheden voor waterrecreatie in en rond het gebied.	Gemeente	Projectontwikkelaars
Lang	We gaan **groene uitloopgebieden met recreatieve voorzieningen** ontwikkelen langs de oevers van de Nederrijn, in Arnhem Zuid en Arnhem Noord. We sluiten hiervoor aan bij bestaande uitgangspunten en plannen, zoals uit de Omgevingsvisie over recreatie in het groen, de Groenvisie 2017-2035 en de Groene Wig.	Gemeente	Gemeente

Speerpunt 2 Routes en recreatieve verbindingen

Tabel 1.2 Acties bij speerpunt 2 Routes en recreatieve verbindingen

Planning	Actie	Trekker	Betrokkenen
Kort	**Verleiden en spreiden.** We zorgen door middel van bewegwijzering en digitale vindbaarheid dat alle routes zichtbaar zijn. We zetten minder bekende routes in de schijnwerpers om bezoekers beter te spreiden. En we zetten in op goede beleefbaarheid van de routes, dus verwijzingen naar bezienswaardigheden en belangrijke gebeurtenissen digitaal en op locatie.	CMA/VAN	Regionale routebureaus, gemeente, PBA
Kort	We ontwikkelen **duurzame mobiliteitshubs** aan de randen van het centrum om duurzame mobiliteit naar het centrum te stimuleren. We zorgen voor een goede OV-verbinding tussen het centrum en de mobiliteitshubs. Ook maken we het mogelijk met een deel(bak)fiets naar het centrum te komen vanaf de mobiliteitshubs. Zo verminderen we het autoverkeer in het centrum. De hubs kunnen ook gebruikt worden als startpunt voor fiets- of wandeltochten of om een recreatieve voorziening in een ander deel van de stad te bereiken.	Gemeente	Gemeente, OV-maatschappijen, ondernemers
Kort/middel-lang	We gaan de **recreatieve routenetwerken in Arnhem optimaliseren en professionaliseren** door: ▪ Toevoegen en verbeteren van fiets- en wandelroutes. ▪ De routeaanduiding en systematiek uniform te maken. ▪ Herinrichting van de routes, waar nodig. ▪ De recreatieve routes beter op elkaar aan te sluiten, zodat gebruikers eenvoudig van het ene naar het andere gebied in Arnhem kunnen bewegen. ▪ Alle routes vindbaar te maken in één routedatabank. ▪ De bewegwijzering simpel, intuïtief en duidelijk te maken. ▪ Routes beter verbinden aan attracties, regionale netwerken en het openbaar vervoer. We onderzoeken hoe we de netwerken kunnen optimaliseren en waar kansen liggen voor betere routes, beleefbaarheid en verkeersveiligheid. Inwoners laten we actief meedenken, want zij kennen Arnhem het best en zijn belangrijke gebruikers van de netwerken. Sommige werkzaamheden vallen onder ander beleid, zoals het verbeteren van de fysieke infrastructuur.	Gemeente verleent opdracht aan externe partij, zoals Routebureau Veluwe	Regionale routebureaus, VAN, CMA/PBA
Middellang	**Routes voor iedereen**. Er zijn verschillende gebruikersgroepen (jong en oud, mensen met een fysieke beperking, sporters, etc.). We inventariseren welke routes we hebben en voor wie. Op basis daarvan kijken we voor welke doelgroepen nog aanbod moet worden ontwikkeld.	Gemeente verleent opdracht aan externe partij	Gemeente (andere afdelingen), regionale routebureaus, CMA/PBA

Planning	Actie	Trekker	Betrokkenen
Middellang/ lang	We gaan **nieuwe thematische routes ontwikkelen voor** fietsers, wandelaars en waterrecreanten. We maken een plan met daarin aandacht voor: ▪ Routes langs en over het water. ▪ Routes door Meinerswijk. ▪ Routes langs erfgoedlocaties. ▪ Aansluiten en inspelen op te ontwikkelen recreatief uitloopgebied zoals benoemd in het GMR Regioarrangement Ruimtelijk Voorstel Gelderland. Daarnaast heeft elke wijk zijn eigen verhaal, deze willen we graag benutten en beleefbaar maken door middel van routes. Hiervoor gaan we in gesprek met bewoners van de verschillende wijken om een thematische route op te zetten.	Gemeente verleent opdracht aan externe partij, zoals Routebureau Veluwe	Gemeente (andere afdelingen), Vitens, waterschap, regionale routebureaus, CMA/PBA

Speerpunt 3 Verblijfsrecreatie

Tabel 1.3 Acties bij speerpunt 3 Verblijfsrecreatie

Planning	Actie	Trekker	Betrokkenen
Kort	Samen met het bedrijfsleven stellen we een **informatiepakket** samen voor de short en mid stay-markt, met praktische informatie over wonen, werken en recreëren in Arnhem en de regio, aangevuld met kortingsbonnen van Arnhemse ondernemers.	Gemeente en CMA	Bedrijfsleven
Kort	**Samenwerken Vitale Vakantieparken Veluwe (VVP).** We gaan in gesprek met VVP Veluwe om te kijken welke meerwaarde dit voor ons zou kunnen hebben	Gemeente	Vitale Vakantieparken Veluwe
Kort	**We zetten in op regie op en coördinatie van vakantieparken.** In de Woonvisie is vastgelegd dat bewoning op vakantieparken niet is toegestaan. Omdat verschillende afdelingen werken aan dit thema, is een integrale aanpak nodig. We stellen iemand aan om dit proces te coördineren en we zetten ons in om een vergunningsplicht in te voeren ter bestrijding van ondermijnende activiteiten.	Gemeente	Gemeente
Kort	We gaan de **hotelnota**, als onderdeel van de horecavisie, uit 2017 actualiseren. De nieuwe visie zal inzicht geven in de hotelmarkt en hoe deze zich verhoudt tot de regio.	Gemeente	HORA, hotels, KHN, CMA, VAN
Kort	We organiseren een **studiereis** naar de gemeente Eindhoven om te kijken hoe daar wordt omgegaan met de “short en mid stay” markt.	CMA	Gemeente, PBA, bedrijfsleven
Kort / Middellang	We vinden het belangrijk om internationaal talent aan te trekken en vast te houden die voor een bepaalde tijd in Arnhem verblijven in verband met werk of studie (de **“short en mid stay”** markt). De behoefte aan passende short en mid stay woonvormen voor internationale werknemers leeft bij het energie en tech cluster in Arnhem. We gaan duidelijke spelregels opstellen voor de short en mid stay. We bezien dit ook in het licht van woonbeleid op nationaal en gemeentelijk niveau, omdat moet worden voorkomen dat met short en mid stay huisvesting de regels voor tijdelijke contracten worden geschonden.	Gemeente	Gemeente, bedrijfsleven
Middellang	**Ontwikkelkader verblijfsrecreatie opstellen.** In het kader wordt ingegaan op welke voorzieningen waar wenselijk zijn conform het toekomstbeeld, de doelgroepen waar Arnhem zich op wil focussen en het Arnhemse DNA. Kansen die zijn genoemd; camperplaatsen, kleinschalige accommodaties in de natuur en wijken en ruimte bieden voor (grootschalige) accommodaties in Arnhem-Zuid.	Gemeente	Samen met PBA, CMA en VAN

Speerpunt 4 Ontwikkeling van het vrijetijdsaanbod

Tabel 1.4 Acties bij speerpunt 4 Ontwikkeling van het vrijetijdsaanbod

Planning	Actie	Trekker	Betrokkenen
Kort	**Inkopen Resono-data** op gebiedsniveau via Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen om meer inzicht te krijgen in de omvang én het gedrag van inwoners, toeristen en recreanten.	VAN	Gemeente, CMA en PBA
Kort	Op de Veluwe geven we uitvoering aan bestemmingsmanagement. Ontvangstlocaties spelen hierin een belangrijke rol. Een ontvangstlocatie is een goed gekozen parkeerplaats én openbaar vervoerhalte waar bezoekers gastvrij worden ontvangen met een zekere kwaliteit en faciliteiten. Wij gaan aan de slag met de realisatie van een **"Poort naar de Veluwe"** in Arnhem-Noord.	Gemeente	In afstemming met: Veluwe Alliantie, bedrijfsleven, partners
Kort	**Opzetten toeristisch café**. We willen ondernemers aan elkaar verbinden, kennis delen en ontmoeting faciliteren. Hiervoor gaan we samen met CMA en PBA een aantal keer per jaar een toeristisch café opzetten. Dit is voor een breed gezelschap toerisme-belanghebbenden. Tijdens het café behandelen we actuele trends, thema's en vraagstukken (zoals duurzaamheid).	PBA / CMA	Gemeente, bedrijfsleven, VAN
Kort	**Tweejaarlijks inwonersonderzoek** naar recreatieve behoeften en kansen met een representatieve steekproef op wijkniveau en sociaal-economische status. We besteden specifieke aandacht aan het betrekken van jongeren, inwoners met een niet-Westerse achtergrond en aan het leefstijlprofiel van de Arnhemse bevolking. Doel van het onderzoek is inzicht krijgen in de recreatieve behoeften van eigen inwoners in Arnhem en het monitoren van beleid.	Gemeente	Gemeente
Kort	We zien kansen om Arnhem steviger te **positioneren als congresstad**. Er ligt voor Arnhem volop ruimte om zich te ontwikkelen tot een aantrekkelijke congres- en vergaderlocatie. We hebben de eerste stappen al gezet met het opstellen van een bidbook met samenwerkende organisaties en we zetten in op verdere ontwikkeling van congresacquisitie.	CMA	In afstemming met: bedrijfsleven, gemeente, PBA en VAN
Kort	We ontwikkelen een jaarrond programma rondom de **Slag om Arnhem**.	NTB	PBA, CMA, VAN, Airborne regio, het bedrijfsleven, gemeente
Kort / middellang	We brengen de haalbaarheid van de adviezen uit het **plan van aanpak voor riviercruises** in kaart, waaronder een travel trade folder over de binnenstad van Arnhem en het vergroten van de gastvrijheid.	PBA	CMA, VAN, gemeente en het bedrijfsleven
Middellang	**Ontwikkelkader opstellen toeristisch- recreatieve voorzieningen**. In het kader wordt ingegaan op welke voorzieningen waar wenselijk zijn conform het toekomstbeeld en de Omgevingsvisie, de doelgroepen waar Arnhem zich op wil focussen en het Arnhemse DNA. Onderwerpen die in het ontwikkelkader aan bod komen zijn: aanbod voor inwoners Arnhemse wijken, travel trade markt, riviercruise markt, zakelijke markt, agrotoerisme (inclusief stadslandbouw), waterrecreatie en buitenlandse gast.	Gemeente	In afstemming met: inwoners, bedrijfsleven en organisaties

Prioriteit	Actie	Trekker	Betrokkenen
Middellang	**Deelname onderzoek 'Toeristisch bezoek aan steden'** van het NBTC. Deelname aan het onderzoek geeft inzicht in de omvang van het toeristisch bezoek aan Arnhem en verschillende kenmerken als bezoekduur, ondernomen activiteiten en bestedingen. Arnhem wordt daarbij vergeleken met andere Nederlandse steden.	VAN	Gemeente, CMA en PBA
Lang	Plan ontwikkelen om recreanten en toeristen beter te **spreiden** over Arnhem met daarin aandacht voor communicatie en productontwikkeling, denk aan informatiebrochures en bebording.	CMA	In afstemming met: gemeente, bedrijfsleven en organisaties

Speerpunt 5 Zichtbaarheid en positionering

Tabel 1.5 Acties bij speerpunt 5 Zichtbaarheid en positionering

Planning	Actie	Trekker	Betrokkenen
Kort	De **kleine parels** van Arnhem, die vooral bekend zijn onder onze inwoners, brengen we meer onder de aandacht. Op deze manier kunnen inwoners optreden als onze ambassadeurs. We kunnen hiermee bepaalde delen van de stad beter in de etalage zetten (zoals Zuid) en houden hiermee wel de balans in de gaten zodat deze plekken niet overlopen worden door toeristen.	CMA/PBA	Inwoners, gemeente, PBA, TVAN
Kort	De kernwaarden '**groen, creatief en vrij'** worden verder geladen, met aandacht voor de uitrol en concretisering**.** Hoe onderscheidt dit profiel zich van andere steden? Hierbij is het van belang om ook eigen inwoners te betrekken zodat ze zich ook aangesproken voelen binnen de profilering. Ook een heldere doelgroep keuze /segmentering wordt hierin meegenomen.	CMA	PBA, VAN, gemeente, ondernemers, inwoners
Kort	We gaan Arnhem actief positioneren binnen **regionale samenwerkingen** zoals de VeluweAlliantie en de Groene Metropoolregio om maximaal te profiteren van de gezamenlijke meerwaarde.	Gemeente	Partners in de regio
Kort	Het platform **Into Arnhem** wordt uitgerold. Dit platform bevat o.a. een uitagenda waarop voor inwoners en bezoekers te zien is wat er te doen is in de gemeente, ook wordt het aanbod weergegeven, met aandacht voor meerdaags verblijf. Voorkeur heeft dat er bezoekers van het platform kunnen filteren op interesse, wijk/gebied met aandacht voor kleine parels en ontdekkingsroutes. Het platform Into Nijmegen wordt hiervoor als inspiratie gebruikt.	PBA/CMA	Gemeente, VAN
Kort	We maken heldere afspraken over de samenwerking en rol- en taakverdeling met partner organisaties (CMA, PBA en VAN). Hierbij is het van belang dat **Arnhem als geheel op de kaart** wordt gezet en dat hiervoor één centrale organisatie of kartrekker komt.	Gemeente	CMA, PBA, VAN
Middel-lang	We stimuleren **initiatieven** die onze kernwaarden 'groen, creatief en vrij' nog meer lading geven. We maken hierbij ook de koppeling met sport en cultuur. Bijvoorbeeld door het DNA van Arnhem zichtbaarder te maken in de stad.	Gemeente	PBA, CMA, VAN, gemeente, ondernemers
Middel-lang	We zetten een **communicatiekanaal** (nieuwsbrieven, website) op om contact tussen recreatief-toeristische ondernemers te stimuleren en nieuwe arrangementen aan te jagen (bijvoorbeeld voor dagbezoek of meerdaags bezoek).	Gemeente	CMA, PBA, ondernemers
Middel-lang/lang	**Thematische verhaallijnen** gericht op het DNA van Arnhem worden verder uitgewerkt. De beleving van regionale verhalen, cultuurhistorie en geschiedenis staat centraal.	Gemeente	CMA, PBA, VAN, Provincie, ondernemers